

શ્રી હરિવંશનું શુદ્ધ દ્રશ્ય.

પ્રકાશક

પટેલ કાનજીભાઈ રત્નાભાઈ.

ધોળુ, કચ્છ. માનકુવાવાળા.
વરસોલાના લાટમાં. તા. મેડેમદાળાદ.

પ્રત ૫૦૦.

સંવત ૧૯૬૫ માસ.

આ લેખ રજીસ્ટર કરાવી સર્વદક્ક સ્વામીન રાખ્યા છે.

“ મુદ્ય શ્રી હરિવંશની શ્રદ્ધા ”

દર્શનલાલ પાંચ પૈસા.

માગવત, સ્કં ધ. ૩, અ. ૨૧

શ્લોક. ૨૧-૨૨

અહં સર્વેષુ ભૂતેષુ મૃતાત્મા વસ્થિતઃ સદા
તમત્રજ્ઞાયમાં મર્ત્યઃ કુરુતે ત્રીવિદંત્વના ॥૨૧॥
યોમાં સર્વેષુ ભૂતેષુ સંતત્માત્મા નમીશ્વરમ્ ।
દિત્વાર્ચાં ભજતે મૌઢ્યાદ્ મમ્મન્યૈવજુહોતાસઃ ॥૨૨

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૧૫૮૮- કિસત ૦-૧-૩

ગ્રંથનામ ૨ રિક્ષેશનું શુદ્ધ દર્શન

વર્ગિક પૃષ્ઠા: ૫૨

આમના શુદ્ધર (શુદ્ધ) ના જન્મ દે છે.

ટીપ—જે વ્યક્તિ માટે તારીફ કરે તે નક્કી કરવા મહેત્ત
કેવ, તે જે નક્કી કરવાની શુદ્ધિ કરી હોય તે તેને જે વિચાર
જાગે તે તે કયો માણસ હોય છે.

સત્ય એ શાસ્ત્ર શિક્ષાપત્રી અપવાસ પાત્રી આરા ના થરવી,
પાણી પધારની પૂજા ન કરવી. પદ. મેલી ચામણુ ન રાખવી જાણી,
વખત વેલા ન ચૂકવી પ્રાણી. ૫૫.

શ્રી હરિવંશનું શુદ્ધ દ્રશ્ય.

પ્રકાશક

પટેલ કાનજીભાઈ રત્નાભાઈ

મુળ ગામ માનકુવા. “કુચ્છ”

હાલ, વરસોલ કંપાનોલાટ.

પ્રત ૫૦૦

સંવત ૧૯૬૫

સને ૧૯૩૬

આ લેખ રજીસ્ટર કરાવી સર્વોદય સ્વાધીન ખાકીએ રાખ્યા છે.

“મુદ્ય શ્રી હરિવંશની શ્રધા”

દર્શનલાલ પાંચ પૈસા.

સત્પંથની સમજ

સત્પંથનું સ્વરૂપ

વિધાપીઠ

અમદાવાદ

(૧) ટેક, (૨) પ્રતિજ્ઞા, (૩) નિયમ

ગુજરાતી કોપીરાઈટ સંસ્થા

(૧) ટેક એટલે

(૧) સત્ય, (૨) પુરુષાર્થ, (૩) ધર્મ, (૪) સમાજભાવ, (૫) ક્રમા.

(૨) પ્રતિજ્ઞા એટલે

(૧) સત્પંથના સર્વ નિયમોનું સેવન, (૨) બાળકોને સત્પંથી કેળવણી અપાવવી, (૩) અંધ શ્રદ્ધાનો ત્યાગ.

(૩) નિયમ એટલે

(૧) શરીર શુદ્ધિ, (૨) હૃદય શુદ્ધિ, (૩) વ્રત, (૪) ઉપાસના, (૫) ધ્યેય.

(૧) શરીર શુદ્ધિ અર્થે, લામ સુતકાદિ, તે રજસ્વાત્રાથી તે મરણ પર્વતના સ્નાનાદિ પ્રયોગો શ્રી ઇમામગોરની આજ્ઞા અનુકુળ ઉતરાવવા તથા પાળવા.

(૨) હૃદય શુદ્ધિ અર્થે, માદક પદાર્થો (લશણ, કુંગળી, હીંગ, તમાકુ, અરીણ, ગાંજો, ભંગ, તાડી, ચડશ, માંસ, મદીરા, બાજ, ગળી આદિ)નો ત્યાગ, શ્રી ઇમામ ગોરની આજ્ઞા અનુકુળ.

(૩) વ્રત અર્થે, શુકરવારી બીજ અને દશાંશ. શ્રી ઇમામગોરની આજ્ઞા પ્રમાણે પાળવા તે દેવી.

(૪) ઉપાસના અર્થે, સંધ્યા (ચાર વખતની), પુજા (ઘટ પાટાદિની ક્રિયા) શ્રી ઇમામગોરના વચનાનુકુળ કરવી.

(૫) ધ્યેય અર્થે, આજ પ્રચલિત સમયનાં ધ્યેય પુરુષ શ્રી નિષ્કલંકી નાગણ્ય તેજ પરમ નિરંજના નુર (૩૫) સમજ પુરી રીતે શ્રી ઇમામગોરની વાણી અનુકુળ માનવું.

શ્રી હરિવંશનું શુદ્ધ દ્રશ્ય.

આદી શંકરાચાર્યે, બાર જ્યોતિષ લીંગોનું સ્થાન જ્યારે પ્રગટ કર્યું. તેમાંનું એક લીંગ શાલ્મલ દ્વીપે શાલ્મલનગરમાં જાહેર કર્યું. એ “મહાદેવ” નામે કહેવાયું.

શ્રી આદિ શંકર મહાદેવનાં પત્ની શ્રી પાર્વતીજી (ઉમૈયા) તેમણે પોતાના શરીરથી એક બાળક, ને બીજી બાળકી ઉત્તપન્ન કર્યાં. તેમાં બાળકી ‘ઉષા’ નામે હતી.

શોણિતપુરનો રાજવી ‘બાણાશુર’ શ્રીશંકરની તપ-શ્રધ્ધા કરી, તેમાં ભોળા પ્રસન્ન થઈ વર માંગવા ફર્યાવળ્યું. ‘બાણાશુર’ બાળકની માંગણી કરી, શ્રી શંકરે કહ્યું ! તારા ભાગ્યમાં બાળક કે બાળકી નથી, પણ તારા તપોબળનાં પ્રતાપે, એક બાળકી મારી પાસે છે, તે તને આપું ? તેણે તે કબ્બુલ કર્યું, ત્યારે શ્રી શંકરે શ્રી ઉષા બાણાશુરને અર્પણ કરી,

કાળે કરી કોરવ, પાણ્ડવનું પ્રાગટ્ય થયું. તેમાં શ્રી અર્જુન તે શ્રી કૃષ્ણના સખા, ભક્ત, ને દાસ નિર્માયા. એક કાળે શ્રી કૃષ્ણ અર્જુનને ઉપદેશતાં પોતે ‘મર્યાદા’

કે, “હું જગતનો સૃજક છું, મારા સ્વરૂપનું ધ્યાન એજ સૃષ્ટિનાં મોક્ષનો માર્ગ છે.”

શ્રી અર્જુને પૂછ્યું, આ આપનું સ્વરૂપ (શરીર) મહાપ્રલય સુધી રહેવાનું છે ?

શ્રી કૃષ્ણે ક્ષમાવ્યું, કે નહિ. અમુક મુદત પછી પરિણામને પામી જશે.

શ્રી અર્જુને પૂછ્યું, તેજ સમય સૃષ્ટિ સર્વનો પણ વિલય થઈ જવાનો ?

શ્રી કૃષ્ણે ક્ષમાવ્યું, નહી તે તો મહા પ્રલય સુધી રહેશે.

શ્રી અર્જુને પૂછ્યું, આપનું આ શરીર ના હોય તો પછીની સૃષ્ટિનાં મનુષ્યોની કેવી ગતી ?

શ્રી કૃષ્ણે ક્ષમાવ્યું, સૃષ્ટિને મારાથી નિરાધાર ન જ મૂકાયે, મારે તેનું રક્ષણ કરવું જ પડે, અનાદિ ક્ષાણથી એમજ કર્તો આવ્યો છું, ને થયા કરશે.

શ્રી અર્જુને પૂછ્યું, તો આપનું શરિર ના હોય તો જગતના મનુષ્યો કોનું ધ્યાન ધરશે ?

શ્રી કૃષ્ણે ક્ષમાવ્યું કે, મારા વંશનો પ્રભાવ પણ એવોજ છે. ‘વંશાદિ પાત્ર પૂજા મહંમ્’

શ્રી અર્જુને પૂછ્યું, આપને એક લાજથી વિશેષ પુત્રો છે, તો તેઓનું એક સામટું ધ્યાન કેમ ધરી શકાય ? એ તો અશક્ય છે.

શ્રી કૃષ્ણે ક્ષ્માંયુઃ, કે વંશ માનવામાં ભેદ છે. વેદ જેને હરિવંશ કહે છે, તેજ વંશ માનવાને, ને પુજવાને પાત્ર છે. ‘બ્રહ્મા, વિષ્ણુ’ સદાયે કાળથી હરિવંશ-માંજ આવે છે, એ હરિવંશ વિનાં બીજે હોયજ નહિ.

શ્રી અર્જુને પુછ્યું, આપ જગતનાં તાપ, અને દોષોનાં હરનારા, જેથી આપજ હરિ કહેવાયો.

શ્રી કૃષ્ણે ક્ષ્માંયુઃ, કે એમ નહિ શ્રી શંકરનો વંશ તે શિવવંશ, શ્રી શક્તિનો વંશ તે શક્તિ વંશ કહેવાયે, ને બ્રહ્માનો વંશ તે બ્રહ્મવંશ કહેવાય, ને શ્રી વિષ્ણુનો વંશ તે વિષ્ણુવંશ કહેવાય, પણ હરિવંશ ના કહેવાય. હરિવંશ તે તો બ્રહ્મા, વિષ્ણુ ને શક્તિ એ ત્રણેનો એક મિશ્ર વંશ ચાલે તે હરિવંશ કહેવાયે.*

શ્રી અર્જુને પુછ્યું, આપને સોળ હજાર સ્ત્રીઓ છે, તેમાં આઠ તો પટરાણીઓ છે, તો હમારે આઘ-શક્તિ કઈ માનવી, કે તેનો પુત્રજ હમે માનીયે?

શ્રી કૃષ્ણે ક્ષ્માંયુઃ કે યુગોયુગથી આઘશક્તિ શ્રી વિષ્ણુનાં શરિર સાથેજ સંબંધ રાખે છે, કદી મહા અંશે પણ સંજોગો વસાત વરદાને બંધાઈ હોય! તો જાયે, નકા પુર્ણ અવતાર કે પુર્ણ અંશનેજ સાથ આપે, બીજે ન હોય. તે આઘશક્તિ રક્ષમણી છે; ને તેનો પુત્ર પ્રદુમન છે.

* સત્પંથ શાસ્ત્ર શ્રી મચ્છા અવતારની કથા બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, શક્તિ મલી, ત્રણે બેળા હાલામાં ભલી; ત્રણેનો ચાલે જે અંશ, તે કહાવે હરિની વંશ. તેમાંહે કહિયે મૂર્ત એક, “ તેના કહિયે એકલા અન્નત વિવેક ” તેના પૂજે જે કાષ્ટ એ, “ તે તો અમરાપુર જાય ”; બીજા પાત્રમાં ખપે, “ લે દાન તેને ના જાયે ”

શ્રી અન્તુને પુછ્યું, આપ વિષ્ણુ છોજ, તે જગ જાણે છે, આઘશક્તિ શ્રી રૂક્મણી માન્યા, ને તેમનો પુત્ર પ્રદુમન પણ માન્યા, પણ એમાં બ્રહ્માનો અશ તો ઓળખાયો નહિ ? તે સમજાવો.

શ્રી કૃષ્ણે કહ્યું. કે જ્યારે હાલિને જે કાર્ય કરવું હેય છે, તેનાં સજોગો પ્રથમથી મેળવી ઉમા કરી દે-છે. ‘રૂક્મ રાજા એ બ્રહ્મ અંશે અવતર્યા છે.’ ને તેમને વંશે આઘશક્તિ રૂક્મણીએ જન્મ લીધો. ને તેને હું (વિષ્ણુ) વર્યો. તેની પ્રજાએ હરિવંશ થયો.

એક સમયે ‘શ્રી ઉપાને’ સ્વપ્ન આવ્યું ને તે જાણે શ્રી પ્રદુમનનાં પુત્ર શ્રી અનિરૂદ્ધને વરી. જાગ્રત થઈ ત્યારે મીંઢલ હાથે બાંધેલું, વિવાહનાં સર્વ સંસ્કારો ઉપાનાં શરિર ઉપર દેખાતા હતા, તે વાત તેની સખી ‘રમા’ ચિત્રલેખાને કહી, પણ સ્વામીનું નામ ઠામ વિસારેલ હોવાથી, ચિત્રલેખાને કહી શકી નહિ. ત્યારે ચિત્રલેખાએ દાણુવી વિદ્યાનાં પ્રભાવે, પૃથ્વીમરના રાજવી ને રાજ-કુમારો ઋષિયો ને ઋષિપુત્રોનાં ચિત્ર દોરી શ્રી ઉપાને ઓળખાણ માટે દેખાડ્યા, તેમાંથી શ્રી ઉપાએ “અનીરૂદ્ધ” ને ઓળખ્યા. ત્યારે દાણુવી વિદ્યાએ ચિત્રલેખા દ્વારકાંથી અનીરૂદ્ધને રાત્રે પલંગ ઉપર નિદ્રામાં પલંગ સહીત સોણિતપુર લાવી, ઉપાને અર્પણ કર્યા, ને પોતે પણ વરી. બાણાશુર આ વાતને જાણી અનિરૂદ્ધ સાથે યુદ્ધે ચડ્યો, તેમાં શ્રી કૃષ્ણે બાણાશુરને માર્યો, ને રાજ બાણાશુરનાં પ્રધાન, ને પિત્રાઈ ભાઈ કુંભાંડને આપ્યું. ચિત્રલેખા (રમા) એજ કુંભાંડની પુત્રી હતી.

આણાશુર અપુત્ર મૂવો, ને કુંભાંડને પણ એ ચિત્રલેખા વિના કોઈ પુત્ર કે પુત્રી ન હોવાથી રાજ્ય 'શ્રી અનીરુદ્ધ'નેજ મળ્યું નેતે શોણિતપુરમાંજ રહ્યા. તે વંશ ત્યાંજ રહ્યો. એ કુળ " કૃષ્ણ કુળ " કહેવાયો.

જ્યારે દ્વારકામાં યાદવાસ્થળી થઈ ત્યારે એ વંશ શોણિતપુર હોવાથી બચી ગયો. 'શોણિતપુર,' 'કુશ દ્વીપ' (હાલનું એન્ડ્રીકા,) શોણિતપુર, કુશદ્વીપના પશ્ચિમ ને ઉત્તર બાજુ દરિયા કીનારાનો પ્રદેશની રાજધાનીનું શહેર. (હાલનું મીસર,) શોણિત સમુદ્ર, (હાલનો રાતો સમુદ્ર).

એ હરિવંશ મીસરની ભૂમીમાં રાજ્ય કરતું રહ્યું. એજ વંશે 'શ્રી બુદ્ધા ભગવાન' શોભી રહ્યા.* કાળાંતરે વંશની વૃદ્ધિ થાતાં રાજ્યની સીમાં સંકટાવવા લાગી. ત્યારે એ કૃષ્ણ કુળમાંથી મુખ્ય પુરુષ " કુશધ " નામે મહાત્મા શાદમલ દ્વીપમાં શંભલનગરે પધારી રાજ્ય સ્થાપ્યું. કૃષ્ણ કુળ એ ભૂમીમાં પ્રખ્યાત મનાયો ને પુજાયો. ઘણા વરસ રાજ્ય કર્યું. વંશ પણ વધ્યો, ભાષામાં ફેર પડવાથી કૃષ્ણ કુળનાં અપભ્રંશે 'કૃષ્ણ' નો 'કુરેશ' બોલાયો. એટલે " કુરેશ કુળ " બોલાયો ને મનાયો.

કાળે કરી એ કુળમાં સ્યબા સાહેબ જન્મ્યા, તેઓ સાહેબને દશ પુત્ર થયા. જેથી તેમને દશાંશનો વિષય અગત્યનો બન્યો. પિતાને સો પુત્ર હોય, પણ એકે અળખામણો ન હોય, હવે કીયો પુત્ર દશાંશમાં

* બુદ્ધા ભગવાનની સ્ત્રી કમલા શક્તી, પિતા હંશરાજ, બ્રહ્માશીને પોતે વિષ્ણુ, એ શ્રી હરિવંશ ચાલ્યો.

આપવો ? એ ચિંતા બાળ્યા કરતી. જેથી તેમણે પોતાના કુળના, ને એ પ્રદેશનાં મોતેબર પંણિડતોની એક સભા ભરીને, એ પ્રશ્નનો ગુંચવાડો ઉઠાવવા નક્કો કર્યું, સભા બોલાવી મજકુર પ્રશ્ન સભા સન્મુખ મૂક્યો. સભાએ ઠરાવ્યું કે દશેના નામની પત્રીકા નાખો. જેનું નામ આવે તે, તે મકલેશ્વરને અર્પણ કરો.

પત્રીકાઓ નખાઈ, તેમાં ‘શ્રી વિષ્ણુ યક્ષ’ નું નામ આવ્યું, દેશની ભાષા પ્રમાણે “અબ્દુલ્લાહ સાહેબ હતું” એ નામ આવવાથી માંહોમાંહે વાદ પડ્યો.

બે પક્ષ બંધાયા, એક પક્ષ પંણિડતોનો, બીજો પક્ષ ‘સ્થળા સાહેબનો. પંણિડત પક્ષે કહ્યું કે’ શ્રી વિષ્ણુ યક્ષ સાહેબને દશાંશમાં ન અપાયે, કેમકે એમનાં પેટ એક પવિત્ર પુરુષ અતિ નામાંકીત જગતારણ જન્મસે, જેમની નામનાં આખી જગતભરમાં વખણાશે, ને ધણા કાળ સુધી અમર રહેશે, એવા જગત તારણને મકલેશ્વરનો સાધુ બનાવ્યો ન જાય ! એમને તો પરણવવા જ જોઈએ.

શ્રી સ્થળા સાહેબે કહ્યું, કે પત્રીકા જેના નામની આવી તે ખરી, હવે બીજો બાળક એમનાં બદલામાં ના આવું, જેના જેવા ભાગ્ય. એ વાદનો પંણિડતોએ વચક્ષો માર્ગ કાઢ્યો, તે સર્વ સભાને પણ અનુકુળ આવવાથી ‘શ્રી વિષ્ણુ યક્ષ’ પરણવવાનાં ઠર્યાં, ને તેમનાં બદલે બસો ઊંટ મકલેશ્વરમાં અર્પણ કરવાનું ઠર્યું.

શ્રી વિષ્ણુ યક્ષ સાહેબને પરણાવ્યા, જેને પેટ કલિયુગનાં બ્રહ્માજી નખી મહંમદ સાહેબ થયા.

શ્રી સ્યબા સાહેબને બીજા પુત્ર “પદ્મસેન” એટલે ત્યાંની ભાષા પ્રમાણે “અબુ તાલિબ” સાહેબ હતા. તે સાહેબને ત્રણ પુત્ર હતા. તે માહેલા વિશ્વ વિખ્યાત મહા પરાક્રમી, શ્રી વિષ્ણુ ભગવાનો પુર્ણરૂપ અવતાર “શ્રી અલી નિઝલકી નારાયણ” થયા.

શ્રી અલીના સગા ત્રણ ભાઈ ને તેવાજ ચોથા ભાઈ નખી મહંમદ સાહેબે શ્રી મુખે સગા ભાઈપણાનો બંધ પોતે નોંધાવ્યો છે. દરેક અવતારની પ્રધાનું કુલ ચારજ ભાઈ હોય છે.

શ્રી સ્યબા સાહેબને ત્રીજા પુત્ર, “શ્રી દેવેન્દ્ર” એટલે તે દેશની ભાષાનું કુળ “અબુસામ” હતા. તેમને ચાર પુત્રો હતા, અસ્પત, ગજપત, નરપત, ને ભૂપત. પ્રથમ શ્રી નખી મહંમદ સાહેબે પોતે “એકેશ્વર” વાહનો ઉપદેશ કરતા, ત્યારે પોતાનાજ સગા કાકાઓ, અબુસામ, અબુ ઝેહલાદિને ન ગમતો હોવાથી તેનો વિરોધ કરતા. શ્રી મહંમદ સાહેબ ઘણું ઘણું કરી આજીજીએ શાન્તીએ સમજાવતા, વિનયે વિનોદે ઉપદેશતા, પણ એ કાકાઓએ ન માન્યું તે નાજ માન્યું. ઉલ્ટો વિરોધ વધારી તેમનો નાશ કરવા પ્રેરાયલા રહેતા. ફક્ત ‘શ્રીઅલી નિઝલકીની’ મદદથીજ વિજયવંત રહેતા. તેમ “શ્રી નખી સાહેબ” નું બળ “દિન પર દિન અધિકા અધિક વધતુંજ રહેતું, ને એ કાકાઓનું બળ દિન પર દિન જાગરવત હલકું પડતું ચાલ્યું.

તેજ પરણાલિકાએ અસ્પતાદિ ચારે ભાઇઓને વિદેશ ગમન સુદ્ધમ લાગવાથી હીજરત કરવા મેનાયા. ચારે તરફ નજર કરી, પણ તેમને તે પશ્ચિમ દિશાના દેશે તરફ કાંઈ નજર ના ખુંપવાથી પુર્વગામી થયાનો ઉકેલ આવ્યો. જેથી “બાબલ બેડી” એટલે તે એક વહાણમાં સવાર થઇ એ અસ્પતા દી ચારે ભાઇ રવાના થયા તેમની સાથે, એક મિત્ર બાણ કુરેશી પણ સાથે થયો, રસ્તામાં આવતાં એક તુંબડું મધ્યું, તે લીધું, તેમાં એક બાળક હતું, તે પણ સાથે લીધું. એજ બાળકના વંશનાં “તુંબેર ચારણો” હાલ કહેવાય છે. એ બેડી જંબુ દ્વીપનાં સૌરાષ્ટ્ર ભૂમીનાં વેરાવળ બંદરે નાગરી, ને ત્યાં એ પાંચે જીવ (છે) ઉતર્યા, ને પોતાના રક્ષણનાં સલાહને ચર્ચી, ભાલ મસતાં જૂનાગઢનાં મહારાજ પાસે આવ્યા, ને રક્ષિત થયા. જૂનાગઢના ભૂપે જ્યોતિષિયો બોલાવી રક્ષણનો પ્રકાર મેળવી કાર્ય આદર્યું. જ્યોતિષિયોનાં કેહવા પ્રમાણે જૂનાગઢનો ડુંગર જે હાલ હાતારનાં ડુંગરને નામે પ્રખ્યાત છે. ‘તેના ઉપર કોટ ઉપર’ હાલ જે ઝંડીયા કુવાના નામે બોલાય છે, તે બોદાવવા માંડ્યો. કેમકે અસ્પતા દિને વાંસે જે શત્રુ આવનારઆકાશ માર્ગે આવી, આ ઠેકાણે ઉતરે, તેવોજ પાતાળમાં પેશી જાયે, ને તેને આ ખાડામાં પથથરે કરી પુરી દેવાય તે માટે ખાડો તૈયાર કરાવ્યો, ત્યાં સુધી બોદાવ્યું કે બોદનારાઓને દિવસે દેખાય નહિ ત્યાં સુધી તેઓ એક બીજને ભાળે નહિ. બોદતાં કેદાળા એક બીજને અથડાવા લાગ્યા. એક બે માણસ જખ્ખી થયા, ને એક બે માણસ મરણ સરણ થયા.

એટલે ખોદાવવાનું બંધ કરાવી, તેની આબુખાબુ લશકર સંત ડી ગોઠવાડી દીધું.

જેષિયોના નિર્માણ કરેલે દિવસેજ “શ્રીઅલી” ઘોડેસ્વારીએ પધારી કુવામાં ઉતરીજ પડ્યા. તેનાજ કુવાની આબુખાબુ ગોઠવાડેલું લશકર પથ્થરા કુવામાં પુરવા માંડ્યા. જે પથ્થરા કુવામાં પડતા તે સ્વાર કે ઘોડાને ઇજા કર્યા વગર ઘોડાનાં પગ નીચે ગોઠવાઈ જતા. જેથી કુવા પુરાઈ જવા લાગ્યો, ને ઘોડો ને સ્વાર ઉપર આવવા લાગ્યા. કુવાનો કેટલોક ભાગ પુરાયો હશે, ત્યારે પોતે ધારણ કરેલા તુપંજ બાહર ફેંકવાની અગત્ય જણાયાથી, પોતે એક તુપંજે કમરેથી અળગો કરી પોતે સ્વહસ્તે બાહર ફેંક્યો, તે તુપંજે વેરાવળ બંદરે જઈ દરિયામાં પડ્યો. તે તુપંજે જ્યારે એમાં પડવાનો દિવસ આવે છે, ત્યારે તેજ દિવસે દરિયાની બાહર સપાટી ઉપર તરી આવી સર્વને દર્શન દે છે, ને તેના પુજારીઓ, તેને સીંદુરાદીથી પુજન કરે છે, કે પાછો પાણીમાં અલોપ થઈ જાય છે. બીજે તુપંજે પોતે બાહર ફેંક્યો, (નાખ્યો), તે એજ કુવા કાંઠે પડ્યો છે, તેનો માપ લેવા ઘણા ઘણા કારીગરો મથી મુવા, પણ તેનો માપ ઠામ પડતો નથી. એકવાર માપ લીધા પછી ફરી માપ લો તો, ફરીએ ને એ માપ આવે નહિ, કાં વધે, કે ઘટે, કદીએ જે પેહેલાં માપ આવ્યો તે ફરી નાજ આવે.

“શ્રી અલી” એ કુવા માંહેથી બાહર પધારી અસ્થિતા દિ ચારે ભાઈઓને ઘેરી લઈ ઘણા સમજાવ્યા,

પણ એક મોટા ભાઈએ શિખામણ માની, બીજા ભાઈએ જુનાગઢ મૂકી ઉત્તર ગામી થઈ સિંધ પધારી ગયા. સિંધમાં જઈ સુમરા તરીકે સિંધનું રાજ્ય કર્યું, ને સુમરાના નામે પ્રખ્યાતિને પામ્યા. એ વંશ ત્યાં પણ શ્રી હરિ પ્રતાપે વધ્યો. રાજાનો વંશ વધવાથી ભૂમીની સંકટામણ પડેજ ! જેથી સિંધમાંથી એક પરાક્રમી સુમરો “જડા” નામેનો કચ્છમાં પધાયો. તેમનોજ વંશ આજ “જડેજ” ક્ષત્રીના નામથી પ્રખ્યાત છે. તેમનો વંશ હાલ કચ્છ, કાઠીયાવાડ, ગુજરાત-દીમાં પ્રસરેલ છે.

શ્રી નિષ્કલંકી “શ્રી અલી” સાહેબ, પછીએ શ્રી હરિવંશ આગળ ચાલ્યો, તેમના શ્રી ઇમામ ‘હુસેન’ “શ્રી અલી” ના પુત્ર હતા. ‘શ્રી અલી વિષ્ણુ,’ ‘શ્રી નબી મહંમદ ખલા,’ ને શ્રી નબી મહંમદની પુત્રી ‘આઘશક્તિ માતા ફાતમા’ તેમનો હરિવંશ આગળ ચાલ્યો.

એ વંશમાં ઇમામ જકરો સાદિક પછી “પુલસ્તયે” મુનીની પેઠે વંશમાં ભેદ પડ્યો. શ્રી ઇમામ જકરો સાદિક સાહેબને બે સ્ત્રીઓ હતી, પ્રથમ પોતે હરિવંશ માંહેલા ઇમામ હશનનાં કુળ માંહેલી દીકરીને પરણ્યા હતા. તેમનાં પેટથી હઝરત ઇમામ ઇસ્માલ સાહેબ જન્મ્યા હતા.

ને બીજી સ્ત્રી બની અખ્ખાસીના કુળની કન્યા પોતે વચ્ચાણ લીધી હતી. તેનાં પેટથી મુશીયેકાજમ નામના પુત્રાદિ થયા હતા, કાલે કરી.

શ્રી ઇમામ ઇસ્માલ પછી શ્રી ઇમામ મુન્તેસર બિદ્લાનોં સમય પણ ઇમામ બકરે સાદિક જેવોજ આવ્યો, એ સાહેબને પણ બે સ્ત્રી હતી. એક તો હરિવંશ માહેલા હતા. બીજા તુર્કાણી હતા. તુર્કાણીનો ભાઈ શ્રી ઇમામ મુન્તેસર બિદ્લા સાહેબનાં રાજ્યની સેન્યનો સેનાઅધ્યક્ષ હતો.

શ્રી ઇમામ મુન્તેસર બિદ્લાહ, પંચતત્વને પામ્યા, પછી તેમનાં ત્રણ પુત્રો હતા, પ્રથમ માતા હરિવંશીનાં ઉદરેથી 'શ્રી ઇમામ શાહની ઝાર' હતા. બીજા માતાથી મુસ્તેઅલી આદિ હતા.

મામાનાં બળે મુસ્તેઅલી રાજ્યાસને પધારી, વડીલ ભાઈ, ને તેમના સ્ત્રી પુત્ર સાથે કેદખાનામાં પધરાવ્યા. ત્યાં કેદખાનામાં શ્રી ઇમામ શાહનિઝાર, પંચતત્વને પામી ગયા, પણ તેમના પુત્ર શ્રી ઇમામ શાહ હાદી છો વરસની આયુષ્યમાં માસરની જેલની દીવાલો ચીરી ઇરાન પધારી ગયા ! ને કેાઈને ખબર સરકી ના પડી કે ક્યાંથી ગયા ? ને ક્યાં ગયા ?

મજદુર હરિવંશ ચાલતો ચાલતો “અલાઓદીન મહંમદ” સાહેબ સુધી ઇરાનની ભૂમી અલમેત ગઢમાં રહ્યા. હવે એ વંશે જંબુદ્વીપની ભૂમીનું આમં-ત્રણ સ્વિકાર્યું.

શ્રી ઇમામ “અલાઓદીન મહંમદ” સાહેબે પીર સલાહોદીન (નુરસદગોર) સાહેબનાં પુત્ર ‘શ્રી પીર શમ્મસ’ સાહેબને બોલાવી ઇમામતની કળા તેમને

અર્પણ કરી, પોતે યુધ્ધે હલાકુખાં સામે ચડ્યા. 'શ્રી પીર સત્તાહો દીન, ને શ્રી ઇમામ અત્તાઓ દીન મહં-મદ અને પીતરાઈ કાકા ભત્રીજે થાએ. ' "અનાદિ કાળનાં ધોરણે ઇમામ સદગોર અસ્થાનકે હોય" તે પ્રમાણે શ્રી ગોર ને શ્રી નર એ બન્ને કળા શ્રી પીર શમ્સ સાહે-બમાં દીપતી રહી. ને પોતે જંબુદ્વીપે પંજબ ભૂમીએ પધાર્યા.

શ્રી પીર શમ્સને જે પુત્ર, શ્રી ઇમામ કાશમ શાહ, ને શ્રી પીર નસીરોદીન થયા, અહીં બન્ને કળા નોખી પડી.

તે બાર કરોડીનાં ભરણ સમે, શ્રી પીર સુન્દરદીન સાથે પીર શ્રી કબીરદીનનાં હાથ ઉપર, શ્રી ઇમામ ઇસ્લામશાહ સાહબે કાલ કરેલો, કે આપણે બન્ને ભેળા થઈ અન્નતનો ભરણ કરીશું, તમારે ચિંતા કરવી નહિ. તે પ્રમાણે થયું.

શ્રી નર ઇસ્લામ શાહનાં પુત્ર તુર મહંમદશાહ બાવાએ શ્રી સદગોર પીર ઇમામશાહ બાવાને ઇરાન દેશે બેલાવી પોતાની ઇમામતની કળા તેમને સોંપી જે "ગોર તો પ્રથમથી હતા" ને પાછલની "નરની કળા મલી" એટલે ગોર ને નર બન્ને કળાના સ્વામી પોતે 'સદગોર પીર ઇમામશાહ બાવા' થઈ જુનો કાલ પૂરો કર્યો.

તેમના પુત્ર શ્રી વિષ્ણુ પુર્ણ કળાએ શ્રી નરઅલી મહંમદશાહ થયા, પોતે 'શ્રીસદગોર ઇમામશાહ, શ્રી બ્રહ્મા 'શ્રી 'નરઅલી મહંમદશાહ, વિષ્ણુ ને આદ્યશક્તિ,' 'શ્રીબુઝુરક બેગમ, એ હરિવંશનો ત્રીગુણી કળાનો સ્ટાફ અનાદિકાળની પ્રથા અનુકુળ અહીં બંધાયો. એની કળા એજ જણે,

સાત્વિક આહારે એ ભેદ સુજે બીજને રંચ માત્ર ન સમજાય, ને ન મનાયે. બીજ સર્વ વિમાસ્યા કરી, તેનો વિરોધ કરતાં જ પે નહિ.

મજકુર હરિવંશે શ્રી સદ્ગોર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઇમામશાહ બ્રહ્મ કળાએ ને એજ દેહીમાં શ્રી વિષ્ણુની કળા પણ એજ દેહીમાં. એટલે બન્ને કળા ધારી, શ્રી હરી ઇમામ-દીન=શ્રી ઇમામશાહ બાવા થયા. તેમના દીકરા રૂપે શ્રી હરી વિષ્ણુ. આઘ નિરંજન નરઅલી મહંમદશાહ બાવા સોળ કળા સહીત જનમ્યા. છઠ્ઠીનાં દિવસે જ સોળ કળા સહીત પંજે લઈ, સત્યવેણી ભાંખી તેમના પુત્ર શ્રી હરિવંશે શાહોજી સહાબોદીન બાવા, તેનાં પુત્ર શ્રી હરિવંશે શ્રીશાહોજી જસોદીન બાવા, તેમનાં પુત્ર શ્રીશાહોજી મુર્તુઝાશાહ બાવા તેમના પુત્ર શ્રી શાહોજી અશરફશાહ બાવા દિલ્લી આરંગઝેમ બાદશાહના સમે પધારી “અમર દિવો” “૪૫ વીઢા જમીનના ફર્માન” આદિ બાદશાહી લેખો લાવનાર, એ શ્રીનો રોજે ઘોળકામાં છે. આ પછી અત્રેથી હરિવંશ વીરમી કળા રહિત રહે છે.

બારમી સદ્દીનાં કાલનાં કારણે શ્રી ગોર, ને શ્રી નર હાત અત્રોપ, એટલે ગુપ્ત, કલા રહીત છે. જેથી જગતને અણકિડેલ ગુચ્છવણ માદક અહારે થઈ છે. જ્ઞાને ખોળવાનું છે. સાત્વિક અહારીજ જ્ઞાનનાં ભેદ પામી, શ્રીજીને ઓળખી આનંદ કરશે. બોલો શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણકૃતિ જય, જય, જય, સત્ય મેવ જયતે.

આ લેખ શ્રી ગીતા, કૃષ્ણ લીલા કલ્પાનંદે પ્રગંધ, “જગદ્ગુરુ” [ચિત્તજીવેશ્વર, કૃત] કાઠીવાવાડી સ્પષ્ટિત, કચ્છ કાઠિયાવાડની પદરચના, ભાગ ૧, (નખી મહંમદ), એ હેડીંગ નીચે, કચ્છનાં કલાધરો, મહંમદ સાહેબનું જીવન, “તવારીખે ના શોખ,” મીસતો રાજ્ય વિભાગ ” “મહાભારત હરિવંશ પર્વ”, દુનિયાનો ઇતીહાસાદિ ગ્રંથોમાંથી લીધેલો છે.

“પદ” ગોરખ વાણી.

માયાનું મંડાણુ યોગણી, આઘ પુરૂષ ધર ચેલી;
મારું મન માને તો સંગે ચલું, નકાં ફિરં અકેલી.

માયાનું મંડાણુ યોગણી. ॥૮૬॥

કૃતાયુગમાં ઉમૈયા કેહવાણી, શીવ શંભુ ધર નારી;
ભસ્માસુર દાણુવ મેં રોળ્યો, હું ઝવડાથી ન્યારી.

માયાનું મંડાણુ-૧૧૭॥

ત્રેતાયુગમાં સીતા કેહેવાણી, રામચંદ્ર ધર નારી;
દશાસર રાવણુમેં રોળ્યો, હું ઝવડાથી ન્યારી.

માયાનું મંડાણુ-૧૧૮॥

દ્વાપુર યુગમાં દ્રૌપતી કેહેવાણી, પાંચ પાંડવ ધર નારી;
કૈયા કોરવ મેં હણ્યા, હું ઝવડાથી ન્યારી.

માયાનું મંડાણુ-૧૧૯॥

કલિયુગમાં કાળ્યા કેહેવાણી, આઘ પુરૂષ ધર દેવી;
પતૈનો પાવો મેં રોળ્યો, હું ઝવડાથી ન્યારી.

માયાનું મંડાણુ-૧૨૦॥

ભોગવ્યા વખતે ભારજ કેહેવાણી, પુજ્યા વખતે દેવી;
પુજ્યા તે તો પામી ગયા, સમય સમયેમાં જેવી.

માયાનું મંડાણુ-૧૨૧॥

મંચ્છર પ્રતાપે જતી ગોરખ બોલ્યા, આઘ અંતથી એવી;
પરખ્યા તે તો પુજી રહ્યા, હાલું હેલા ખાતી.

માયાનું મંડાણુ-૧૨૨॥

સાત્ત્વિક આહારેજ સાત્ત્વિક બુદ્ધિ થાય છે. સાત્ત્વિક
 ક્રિયેજ સત્પંથ સૂઝેજ માદક આહારીની વિપરીત બુદ્ધિ
 માથી, સત્ય ન સૂઝવાથી, સત્યનો શત્રુ થઈ, દાણવી
 મારે, દાણુવ રૂપે સત્પંથની શત્રુતા કર્યા કરે.

સત્પંથ શાસ્ત્ર, શિક્ષાપત્રી, હીંગ તમાકુ ના ખાશો
 . અમલ આહાર તમે નરતા જોઈ. ૫૧. દનીમાં બેસી
 ધૂન નહિ, એઈ બુઈ નાં ખાશો ભાઈ. ૫૨. ગળીના વસ્ત્ર
 ઢરવા નહિ, નાચની સંગત ન કરવી સહી.

નિષ્કલંકી દશમા અવતારની કથા

નખી મહામહે અગમ નિશાન ભાંગ્યારે જોએ, આજ તમાકુ
 પાચે સો નર દોઝકી હોએ ૥૨૦૧૥ તેની ઉત્પન્નનો કોઈના
 તણે લેઈ, આજ કલિમાં જોલેં એમ અધર્વવેદ. ૥૨૦૨૥ શાહોજીએ
 રસા હુકમ પઠાવ્યારે જોએ, ભાઈ તમે દોઝકીના નિશાન સાંભળો
 આ દોએ ૥૨૦૩૥ જે દોઝકનો ધુએ લેજો કલબુગ મહાં ૥
 ને અણસલી પીવે સજ તહાં રંજાનન એ તમાકુ પીવે જો
 ઝકી હોએ ૥ ભાઈ તેનો લેઈ ના જાણે કોએ ૥૨૦૬૥ તહાં
 ની આ પાપ કલિયુગમાં પરવયું હોય ૥ ભાઈ ને નિશાન કલિના
 મે જોએ ૥૨૧૦૥ તેના પાચે દેવ આં કલિયુગ પુરો કરશે
 માણુ ૥ વરસ એકે દહાડા દસનું કાંઈ પરમાણુ ૥૨૧૧૥ નન
 રે એવા નિશાન સર્વે આવી પહોંચશે, હો સુરજ નાર ૥ ત્યારે
 એકાકાર ૥૨૧૩૥ જ્યારે એવી વિષ્ટ વેલા આવશે
 ૥ તારે કલિ માંહેથી ઉઠશે દયા ને ધરમ ૥૨૧૪૥

રજીએ, સત્પંથ પ્રગટ કરી, તેને પામવા માટે માર્ગની સમજ
 વિણ સાત્ત્વજ્ઞાનો સમજાવ્યો છે.

આહારે બુદ્ધિ બદ થઈ, બુદ્ધિ વમગ વાળી બની, નાસ્તિકતાની
 ધી, ખટ વિકારાદિ ઉપજી બુદ્ધિ ભરમવાળી બનાવી, બૂલવણીએ
 આ વિમુખ કરે છે, એ દોહનો દોષ નથી. મનુષ્ય જાગ્રતે દોષિત
 થાય છે. જલ પ્રથમ પોતાની, કે બટ ખોરાકે ચડી. બુદ્ધિ
 થયો, ને શ્રી નિષ્કલંકી નાથને ખોયા તેની ?

સ્કંધ પુરાણ

મહાવાચ. નારદને કહે છે. હે નારદ !

ધોર કલિ કલિયુગે પ્રાપ્તે સર્વે વર્ણાશ્રમાનસાઃ ॥

નિરયેષુ પતિષ્યંતિ તમાશ્વ કલ્પરુપતઃ ॥ ૧ ॥

અર્થઃ—ધોર કલિયુગ પ્રાપ્ત થયે સર્વ વર્ણાશ્રમાના (સાધુ, વાશી, ચારે આશ્રમી) તમાકુના ઉપયોગથી નર્કને વિષે પડશે ॥૧॥

સ્નાંતાનિ યેન તીર્થાણિ પ્રયાગાદિનાં કોટિશઃ ॥

વૃથેવતાનિ સર્વાણિ ભૂર્ગી પાનાશ્ચ નારદ ॥ ૩ ॥

અર્થઃ—હે નારદ ! મનુષ્ય પ્રયાગાદિ અડસઠ તીર્થોમાં નાથે હોય તો પણ ભાંગ પીએ તો સર્વ અર્થ થાય છે. ૩

ઉપાન્મતે તમાશ્વં વૈ કલો નારદ યં નરાઃ ॥

ક્ષીણપુण्याઃ પતિષ્યંતિ મહા ગૌરવ સદ્ગતે ॥ ૨ ॥

અર્થઃ—હે નારદ ! મનુષ્ય માત્ર તમાકુની સેવન કરે છે તેમનાં પુણ્ય નષ્ટ થઈ જાય છે અને અને મહાગૌરવ નર્કમાં પડે છે. ૨

પીતાયેન તમાશ્વ વૈ નરેણ મૂચિ નારદ ॥

તત્પાપેન ભવેત્ પાપી મ્લેચ્છાદ પિ ચત્સોઽધમઃ ॥ ૪ ॥

અર્થઃ—હે નારદ ! પૃથ્વી વિષે જે મનુષ્યે તમાકુ પીધી છે તે તમાકુ પીધાના પાપે કરીને પાપી થાય છે. અને મ્લેચ્છ કરતાં પણ નીચ થાય છે. ૪

વ્રતાનિ નિયમાઃ સર્વે યમાશ્ચૈવં મહા મુને ॥

વૃથેવતાનિ સર્વાણિ તમાશ્વ પાન માત્રઃ ॥ ૫ ॥

અર્થઃ—તમાકુના પીવાથી (તેમજ ખાવા, સંધ્યા, કે તાપસ્ય વાંચી) તેના વ્રત, નિયમ, સર્વ ફાગટ જાય છે. ૫

કિંચ યોગેન જ્ઞાનેન વેદેન પિતૃ દેવતૈઃ ॥

કિંચ વૈવિક્ત માત્રેણ તમાશ્વં ચેતિષ્વેન્નરઃ ॥ ૬ ॥

અર્થઃ—જે પુણ્ય તમાકુ પીએ છે તેને યોગે કરી કરીને, વેદજ્ઞાસે કરીને, ઐકાંતવાસે કરી, શું ફળ થવાનું છે થવાનું નથી. તે સર્વ મિથ્યાજ છે. ૬

અથા ધર્મના ધર્મશાસ્ત્રો તમાકુની ખડના કરે છે, પણ સેતાનિયતે તેને કરી અમણી વાપરે છે. માટે સત્પથિઓ તજવીજ જોઈએ ને જે તેનું સેવન કરતો હોય, તેનો ધર્મ કરવો જોઈએ. તેનો વિશ્વાસ ને ભરોસો તો નજ કરવો.

